

GLASILO TOVARNE SANITETNEGA MATERIALA - DOMŽALE

Dan ustanovitve OF praznik dela

Pred krajem aprila bomo za teden dni nehali z delom. Dva pomembna spominska dneva bosta na začetku in koncu tega praznovanja in s kratkimi mislimi o zgodovinskih razlogih za njuno praznovanje povišajmo ta dneva v naših srcih.

klonili so priznanje razkosanja Jugoslavije in Slovenije, sprejeli program za socialno osvoboditev, za demokracijo in življensko prostost slehernega človeka. To je bila edinstvena poteza v takratni okupirani Evropi in da smo jo zmogli prav mi, miroljubni Slo-

z osvoboditvijo, svojo socialno vsebino pa SZDL kot naslednica OF uresničuje še dandanašnji.

1. MAJA 1886 je veliko dolgo trajno stavkovno gibanje v Chicagu v ZDA doseglo svoj višek. Stavkalo je 40 000 delavcev. Na delavskem mitingu so delavski voditelji postavili znamenito zahtevo »treh osmic« (osemurni delavnik, osemurni odmor, osem ur za kulturno izobrazbo). Policija je napadla zborujoče delavce, jih šest ubila in ranila okoli petdeset. Mnogo delavcev je bilo aretiranih, pobudniki stavke pa so bili postavljeni pred sodišče. Le-to jih je pet obsodilo na smrt, troje pa na dolgotrajno ječo. V spomin na te krvave dogodke je že leta 1890 od prvotnih protestnih demonstracij praznovanje 1. maja dobilo značaj vsesplošne manifestacije razredne solidarnosti delavstva vsega sveta. Zanimivo je, da so prve prvomajske proslave v Sloveniji bile že od samega začetka — 1890 leta. Vse-skozi pa je prvomajsko praznovanje pomenilo tudi spopade s policijo, aretacije in sodne postopke. Šele v novi Jugoslaviji je bil 1. maj razglašen za državni praznik. Torej gre za pridobitev, ki so ji na nek način položili temelj tudi dogodki 27. aprila 1941 v Ljubljani.

T. L.

27. APRILA 1941. — le dvanajst dni po sramotni kapitulaciji stare Jugoslavije — so se pri Josipu Vidmarju pod Rožnikom v Ljubljani na pobudo komunistične partije Slovenije zbrali zastopniki le-te, krščanskih socialistov, demokratskih Sokolov in naprednih kulturnih delavcev. Ustanovili so Protiimperialistično fronto, kasneje preimenovano v Osvobodilno fronto ter sprejeli načelo oborožene boja proti okupatorju. Od-

venci, ki vse od kmečkih uporov nismo vodili velikopoteznih oboroženih bojov, pomeni resnično izhodišče nove dobe v zgodovini slovenskega naroda. — Osvobodilna fronta je v kratkem postala množična slovenska organizacija, ustvarila je temelj za slovensko partizanstvo, obenem pa odločno razmejila Slovence med čakalce in borilce, med odpadnike in napredne narodnjake. Ustanovni koncept OF je dobil svojo prvo potrditev

*Članom kolektiva
čestitamo za
1. maj*

O delitvi osebnih dohodkov

ali kako uspešneje poslovati

Dolgo že govorimo, da razmerja osebnih dohodkov v našem podjetju niso v redu. Zakaj vsi vemo. Sedanja naša analitična ocena delovnih mest, ki smo jo izdelali 1. 1966, je že zgodovina. Tudi če bi bila najbolje napravljena, ne bi bila več uporabna. Pred časom smo imeli v podjetju več obračunskih enot za delitev osebnih dohodkov. Te obračunske enote so imele glede na različne možnosti, različne kvote, ki so jih lahko razdelile in zaradi tega tudi različne vrednosti točke. Ob izdelavi analitične ocene se je to upoštevalo na ta način, da je enako delovno mesto tam, kjer je bila točka več vredna, dobilo manj točk kot enako delovno mesto v enoti, ki je imela nižjo vrednost točke. Pozneje smo prešli na enotno vrednost točke za celo podjetje in takrat so že nastala nesorazmerja, ki pa niso bila tako občutna zaradi rasti osebnih dohodkov, ki so jo omogočale takratne razmere. Ob investiranju in ko so začeli delovati ukrepi reforme in stabilizacije so se nam možnosti za povečanje osebnih dohodkov zmanjšale na minimum, nesorazmerja pa so začela vedno bolj štrleti. Možnosti za povečanje osebnih dohodkov nam je omejil tudi »samoupravni sporazum o delitvi dohodka in osebnih dohodkov«, ko nam je predpisal minimalno stopnjo akumulacije in (KOD) kalkulativne osebnih dohodke ter način, kako se le-ti formirajo, tako da sedaj lahko več delimo samo, če tudi več ustvarjamo. Omenil sem že, da se se nam s stabilizacijo reforme in njenimi ukrepi kot so: devalvacija dinarja, maksimiranje cen (zamrznitve) poleg tega pa je ravno v tem času prišlo še do krize svetovnega monetarnega sistema, njena posledica je bila revalvacija drugih valut zmanjšale možnosti ne samo za delitev osebnih dohodkov, temveč predvsem možnosti za rentabilno gospodarjenje, možnosti ustvarjanja dohodka. Če ne ustvarjaš dohodka, pa tudi ni kaj deliti. Naj takoj konkretno pojasnim zakaj so se nam zmanjšale možnosti ustvarjanja dohodka, mislim da je dovolj če povem, da se je samo bombaž podražil za 55 %, to pa je naša osnovna surovina.

Od vseh panog gospodarstva ima tekstilna industrija sedaj najslabše pogoje gospodarjenja. Ukrepi, ki naj bi to stanje izboljšali, so: 4 % popusta pri plačevanju prispevkov in majhne možnosti za

povečanje cen nekaterih naših proizvodov, kar nam za zdaj položaja ne izboljšajo veliko. Kaže pa, da to stanje ne bo obveljalo, ker zvezni izvršni svet že pripravlja nove ukrepe, ki bodo malo bolj izenačili pogoje gospodarjenja v vseh vejah gospodarstva. S tem pa ni rečeno, da lahko pričakujemo, da bodo pogoji enaki kot so bili pred ukrepi za stabilizacijo reforme. Za večjo učinkovitost so moramo tudi notranje organizirati tako, da bomo bolj učinkovito poslovali.

Pri nas v Jugoslaviji za delitev osebnih dohodkov velja načelo delitev po delu, kar pomeni delitev po rezultatih dela. To načelo imamo mi tudi zapisano v 1. členu našega pravilnika o delitvi osebnih dohodkov, poleg tega imamo v istem členu napisano, da mora sistem delitve osebnih dohodkov biti takšen, da bo vedno vplival na učinkovitost gospodarjenja in v 2. členu imamo zapisano, da morajo za vse veljati enaki kriteriji. To pa za zdaj še ni res niti prvo niti drugo, delitev po rezultatih dela velja za enkrat samo za delavce v proizvodnji, ki delajo po normi, za vse ostale, ki jih je ena tretjina, pa to ne velja. S tem ne trdim, da vsi ostali niso uspešni in da prejemajo nezasluzene osebnih dohodke, samo mi tega ne vemo, ker tega dela ne merimo, ker nimamo kriterijev uspešnosti, po katerih bi ta dela ekzaktno lahko merili in dokazali. Ker so to delavci, ki na uspešnost gospodarjenja največ lahko vplivajo, saj so to vsi vodilni, vodstveni, vzdrževalni, transportni, režijski, delavci v prodaji in nabavi itd., sistem nagrajevanja tudi na povečanje uspešnosti in odgovornosti ne more vplivati, ker je objektivno za vse te delavce dovolj, da so prisotni in da nekaj delajo.

Že v decembru 1971 smo začeli pripravljati nov sistem nagrajevanja, sistem »kategorizacij« delovnih mest. Za to metodo smo se odločili zato, ker se z njo hitreje lahko uredijo razmerja vrednosti delovnih mest in dela, ocenitev delovnih mest z analitično oceno traja toliko časa, da so na koncu ko je končana, podatki, glede na razvoj, zgodovina.

Sedaj smo se odločili, da nam pri tem delu z mnetorstvom pomagata ljubljanski »Zavod za organizacijo poslovanja«. Njegov direktor tov. prof. Viljem Nemec je v razgovoru z našimi vodji predlagal dve metodi, ki se nanašata na

uspešnost poslovanja, to je metoda »upravljanja z opredeljevanjem ciljev«, katera bi nas napravila bolj uspešne, druga pa je »metoda nagrajevanja po ciljih«. Druga metoda se brez prve ne da uresničiti. Če hočemo nagrajevanje po uspešno doseženih ciljih moramo najprej cilje določiti, jih standardizirati, kar pomeni določiti kaj, koliko in v kakšnem času je posameznik dolžan narediti. Takšni standardi so n. pr. vodja prodaje mora prodajo »mimosept« vložkov na zunanjem trgu povečati za 30 % v treh mesecih ali direktor mora dobiček (dohodek) v letu 1972 povečati za 10 % ali vodja oddelka mikalnice mora povečati produktivnost za 5 % v petih mesecih ali računovodja mora povečati likvidnost podjetja s tem, da poveča obračanje obratnih sredstev (kapitala) v enem letu itd. Če posamezniki tako postavljene cilje dosežejo in s tem prihranijo in povečajo denarna sredstva podjetja, jih zato primerno nagradimo. Vsak posamezni vodja mora imeti 4 — 8 takih standardov (nalog — ciljev) hkrati. Tako bi resnično nagrajevali po delu tudi tiste, ki do sedaj niso bili tako nagrajevani.

Zato se moramo naučiti in zavesti dveh stvari, prvič da ni nobena stvar tako dobra, da ne bi mogla biti še boljša in drugič, da se moramo vsi vedno učiti, ker človek nikoli toliko ne zna, da se ne bi mogel še česa naučiti.

Metoda »vodenja z opredeljevanjem ciljev« bo pri nas veliko spremenila, predvsem pri vodjih, ker ta metoda je najbolj namenjena vodjem, od vodij izmen do direktorja. Ta metoda zahteva fleksibilnega vodjo. Vodja je lahko fleksibilen, če pozna kakšen stil vodenja posamezna situacija pri izvrševanju določene naloge od nje zahteva. Da bi lahko v različnih situacijah uporabil različne stile vodenja, mora te stile najprej poznati, poznati mora tudi analizo stilov vodenja, da bo vedel, kakšen stil je v posamezni situaciji najbolj primeren. Metoda »vodenja z opredeljevanjem ciljev« zahteva točno opredeljene poslovne funkcije, financiranje, kadrovanje, nabavo, investiranje, tehnično razvojno proizvodnjo, prodajo, računovodstvo, varstvo in splošne funkcije, ki le tako lahko pravilno odigrajo svoje vloge pri obračanju kapitala (D-B-P-B, -D₁), kar pomeni denar, s katerim financiramo proizvodno, (to opravlja finančna funkcija), B je blago, kajti z denar-

jem smo kupili blago (surovine in drugo blago). Na osnovi tega smo se dogovorili koliko ljudi bo delalo in koliko bomo izplačali za osebne dohodke, tu nastopita nabavna in kadrovska funkcija. Iz surovin z delavci proizvedemo izdelke, ki jih ozančujemo z B₁. To opravita proizvodna in tehnično razvojna funkcija. Sedaj nastopi prodajna funkcija, ki B₁ proizvode proda; nato računovodska, ki ugotovi koliko je D₁ večji od D in vse registrira in zopet znova fi-

nančna itd... Ta metoda zahtevata tudi težkih dni, posebno težkih v času vojne 1941 — 1944, ko sem bil preganjan zaradi svoje nacionalne pripadnosti. O tem, kako sem takrat živel, bi se lahko mnogo napisalo, težkih dni pa se kar ne morem spominjati.

Po končani vojni sem se zaposlil pri tukajšnjem ministrstvu trgovine in Komunalnih zadev. Po razpadu tega pa so nas razmestili na vse konce tako, da sem se zaposlil pri OZKZ Maribor in potem pri agenciji Slovenija v Ljubljani leta 1952, ki je imelo v svoji kompetenci tudi prodajo artiklov današnje TOSAME. Naslednjega leta je tovarna iskala zastopnika za Hrvaško, kot stalnega uslužbenca, ki bi delal samo zanjo. Pozanimal sem se za to mesto in tako prišel v »Domžale, kot tu na kratko naši kupci imenujejo našo tovarno.

Tone Dolenc

Praznovanje dneva žena

Bilo je hladno. Droban, mrzel dež je počasi pronicel v mrzlo mračno zemljo in se vpiljal v oblačila ljudi, ki so zaupali vremenskim napovedim meteorologov, da bo vreme delno oblačno in brez padavin.

Že v zgodnjih popoldanskih urah so pričele naše delavke v večjih ali manjših skupinah prihajati v dvorano delavskega doma na Vitrin kjer je bila ob 15. uri napovedana proslava s skromno zakusko za naše vrle dame, tovarišice in sodelavke.

V uvodnem slavnostnem delu sporeda je vse prisotne najprej toplo pozdravil predsednik izvršnega odbora sindikata tov. Anton Dolenc in predal besedo tov. Francki Avbelj, ki se je v svojem izčrpnem govoru dotaknila poleg zgodovinskih pomembnosti ženskega udeleževanja v razvoju človeške družbe tudi trenutnih perečih problemov, ki danes tarejo sodobno ženo — delavko na vse mogočih mestih. Danes se žene — delavke na svojih delovnih mestih srečujemo s problemom varstva otrok, problemom zaposlovanja v nočni izmeni, socialno diferenciacijo in podobno. Tov. Avbelj je bila v svojem govoru dosledna vsem napotkom, ki bodo pripeljali v bližnji prihodnosti našo ženo na tisto raven soustvarjalca in samoupravljalca, ki ji dejansko pripada. V nadaljevanju

programa je nastopil že dokaj znan naš pevski oktet »TOSAMA«, ki je vsem prisotnim zapel nekaj melodičnih in izbranih slovenskih pesmi. Za svoje pevsko izvajanje je ta oktet požel topel aplavz celotnega občinstva. Recital našega mladinskega aktiva je vse prisotne v mislih popeljal nazaj v sivo preteklost naše narodnoosvobodilne borbe in opeval junaška in pogumna dejanja žena — bork za svobodo.

Vokalno instrumentalni ansambel »DILETANTI« se je prisotnemu občinstvu predstavil z nekaj komadi sodobne glasbe, mladinski pevski zbor prve osnovne šole iz Domžal pa je zapel nekaj partizanskih in ljudskih pesmi in v mnogočem doprinesel k še vedrejšemu vzdušju vseh prisotnih.

Na koncu slavnostnega dela programa se je vsem sodelavkam v imenu samoupravnih organov in vodstva podjetja zahvalil z dosega vloženi trud in jim še v naprej zaželel mnogo uspehov predsednik delavskega sveta. V nadaljevanju zabavnega dela proslave, je skrbel za zabavo in ples priznani glasbeni trio.

Živahno rajanje veselih in srečnih sodelavk se je v obliki partizanskega mitinga nadaljevalo v noč.

Rozman Štefan

Se eno pripombo imam pri tem, kako sem se odločil, da zastopam tovarno na Hrvaškem. Poznal sem tukajšnje lekarnarje še pred vojno iz poslovnih stikov. Najprej sem se pri njih pozanimal o kakovosti proizvodov Tovarne sanitetnega materiala. Vsi so poznali izdelke še od »Kocjančiča« in priporočali so mi, da to prevzamem. Veselili so se, da bodo lahko spet dobivali material iz te tovarne, priznan po kakovosti že pred vojno. Prodajal sem samo prvovrstno blago — kar je bilo vedno moje pravilo, prevzeto še od očeta — in sem želel, da tako ostane tudi naprej.

Nisem obžaloval, ko sem prišel v »Domžale«. Pri nadrejenih sem vseskozi naletel na razumevanje, sodelovanje z našimi komercialisti je bilo skladno in tovariško. Lahko rečem, da sta obe strani dale vse od sebe. Res, da je bilo tudi precej neprilik in problemov v poslovanju, včasih je bilo kar burno zaradi pomanjkanja finalnih izdelkov (samo spomnite se na avto apoteko), nalogi se niso v celoti izvrševali zaradi pomanjkanja nekaterih artiklov, zakasnitve in nepromptne pošiljke. Prav zato so odjemalci negodovali in tako so se odpirala vrata konkurenci. Poslovanje je oteževalo tudi dejstvo, da konkurenca ni nastopala povsem »fair« pri naših kupcih; nudila jim je boljše pogoje prodaje (rabate, premije idr.), da bi bili uspešnejši na tržišču.

Res je tudi, da je kvaliteta največja reklama in se tudi zaradi tega naši proizvodi posebej zahtevajo. Strokovnjaki so mnenja, da bi npr. naša vata lahko bila še boljše, ampak še vseeno je veliko boljše od konkurenčnih podjetij.

Reklama je potrebna, še posebno važna pa je za nove proizvode. To vemo, kako reklama vpliva na kupce. Ogromne vsote se troši za

(Nadaljevanje na 4. strani)

Do mnogih letih dela

Sestavek pod tem naslovom nam je poslal tov. Svetozar BOŽIČ iz Zagreba, na našo prošnjo. Ni to nekakšna neznana oseba, pa spet ne toliko poznana med nami proizvajalci.

Čeravno tov. Božič dela in živi s Tosamo, ga v matičnem podjetju malokdaj vidimo. On namreč zastopa našo Tosamo po vsej Hrvatski in sklepa kupčije, z eno bese-

do trgovski potnik. Sicer pa dajem besedo kar njemu. Povedal vam bo veliko.

Hotel bi se predstaviti in malo spregovoriti o sebi in delu po devetnajstih letih službovanja v Tosami, ko ne bo več dolgo, ko se bom poslovil od nje.

Rojen sem v Zagrebu, kjer tudi stalno živim. Tu sem do današnjih dni preživel veliko lepih, pa

(Nadaljevanje s 3. strani.)

reklamo, ker podjetja vedo za nje-no moč.

Moje delo ni samo prodaja in zbiranje naročil, bolj pomemben je stalen kontakt z našimi poslovnimi partnerji, ne samo z referenti in šefi nabave, tudi s tistimi prodajalci, ki so za prodajnimi pultji. Posebno takrat, ko se srečamo s težavo zaradi pomanjkanja tega ali onega artikla ali takrat ko pošiljka iz kakršnihkoli razlogov ne zado-stuje.

mesto. Hotel je bil že poškodovan, nekaj gostov, med njimi tudi trije Japonci, pa kot da se nas potres sploh ne tiče. Bili smo od drugod in niti slutili nismo, kaj vse se lahko zgodi. Izgledalo pa je, da so vsi prejšnji gosti hotela že odpotovali. Namestil sem se v hotelu in šel na večerni potep za hrano. Vsi Banjalučani so bili na ulicah, restavracije so bile zaprte, tako da sem ostal brez večerje. Ponoči sem čutil nekajkrat lažje sun-

sva bila pred nekaj trenutki» in mi kazal porušeno zgradbo.

Šel sem dalje, vsepovsod samo ruševine. Prišel sem do Vetproma, vsi uslužbenci so bili zunaj. Presunilo me je! Prav zadnji čas, tik pred prekinitev vseh telefonskih linij, mi je uspelo poklicati TOSAMO, da tu rabijo ogromno sanitetnega materiala, in da bi bil čimprej v Banjaluki. Splošna bolnica je bila tako in tako porušena. V tej težki situaciji se je že pred poldnevom pojavil naš kamion s prikolico, za volanom pa tov. Dolenc Anton. Ta naš zavojni material je prišel kot skorjica kruha lačnemu. Takoj so začeli prihajati rešilni avtomobili po našo saniteto in srečni so bili, da so ga sploh dobili.

Pri vsem tem pa sem pozabil jesti, ves čas bivanja v Banjaluki mi ni uspelo dobiti kaj za pod zob, toda bil sem srečen, da sem temu nesrečnemu mestu, polnemu bede, žalosti in nesreče vsaj nekoliko pomagal.

Povedal bi še kaj malega o mestu, kjer živim. Nekdanji »beli« Zagreb, zdaj to čisto gotovo ni več. Smog leži tudi nad tem mestom, kot nad tolikimi drugimi. Promet se stalno povečuje in to skupaj z dimom iz dimnikov, da je že zaskrbljujoče s sliko onesnaženega zraka. Kolikor je prednost stanovanja v mestu, toliko je tudi škodljivo, pa še utrujajoče čiščenje stanovanja, ki se nikoli ne neha.

Gornji del mesta z drevoredi je zelo zanimiv. V spodnjem pa se nahaja trgovsko središče. Po vojni pa je nastal še tretji del, novi Zagreb na drugi strani Save. Lepo ga je pogledati, tam je tudi vele-sejem, katerega ste vsi gotovo saj enkrat obiskali. Imamo tudi lep park Maksimir in goro Sljeme z žičnico. Eno in drugo je ob delovnih dneh skoraj prazno, ob sobotah in nedeljah pa prenatrpano.

Vedno in ob vsaki priliki govorim »mojim Domžalčanom« naj bodo kar zadovoljni in naj se vesele tega, da stanujejo na tako lepem delu naše domovine. Izven mesta, pa spet toliko blizu, da odhod v mesto ne predstavlja nobenega problema. Kakšna sreča za otroke in odrasle je živeti v takšnem kraju blizu gozdov in gora, s pogledom na Kamniške planine in brez števila možnosti za rekreacijo.

Svetozar Božić, Zagreb

Po naših statistikah ni niti eno leto moj uspeh stagniral, ali celo nazadoval. Iz leta v leto se je promet večal, ne samo finančno, ker so rastle cene, tudi količinsko. Mojemu nasledniku bo vsekakor lažje poslovanje, kot je bilo z menoj, sedaj je ime TOSAMA v Hrvatski zelo dobro poznano.

Tako je teklo moje delo iz leta v leto, verjamem pa, da nihče ni pomislil na to, da bi bilo pri delu moje življenje v nevarnosti. Tu seveda ne mislim na vožnjo z avtomobilom, ki je v današnjem prometu povsem razumljivo. Bilo je to čisto slučajno: prav tisti čas, ko je bil potres, sem bil v Banjaluki.

Tja sem prišel že zvečer, da bi lahko drugi dan obiskal naše kuce. Predno sem sploh prispel v Banjaluko, je že enkrat preceslo

ke potresa, vendar to ni bilo nič posebnega. Zjutraj sem pričel normalno z delom. Ko je bil tisti katastrofalni sunek, sem se nahajal prav v središču mesta, namenjen sem bil od Velefarmacije k Vetpromu. Zemlja je drhtela, v globinah je bobnelo imel sem občutek, da se bo zdaj, zdaj razklatlo in nas pogoltnilo. Kakšnih petnajst metrov za menoj se je rušil petnadstropni stolpič v ulici Maršala Tita. Kakšna panika je bila, si je nemogoče zamišljati. Čisto zraven mene se je znašel zakonski par, mož se je obrnil k rušči se zgradbi k ogromnem oblaku prahu in pokanju. Smejal se je iz srca, dočim je žena jokala in jadikovala. Začudeno sem ga gledal in zdelo se mi je, da je ponorel. On pa objame ženo in mi reče: »Tam gori v petem nadstropju, ki ga ni več,

Nezgode v letu 1971

V letu 1971 je bilo prijavljenih 32 nezgod na delu, pri čemer je bilo prav toliko oseb tudi poškodovanih. Nezgode na delu so povzročile izgubo 480 delovnih dni zaradi okrevanja poškodovancev.

Povprečno je trajala nesposobnost za delo po nezgodi 15 delovnih dni, kar pomeni, da so bile poškodbe v povprečju težjega značaja, kot leto poprej, ker je bilo okrevanje daljše kot v letu 1970,

ko je znašala povprečna nesposobnost za delo 11,5 dni. Daljši čas za okrevanje so zahtevale predvsem tiste poškodbe, ki so nastale pri nezgodah na strojih in napravah ter pri padcih poškodovancev.

Občni zbor gasilcev

Razgiban gospodarski razvoj, številni industrijski in drugi objekti, različne proizvodne dejavnosti, ki so združene z nevarnostjo požara, zahtevajo od vseh neposredno vneto pri ustvarjanju pogojev za varnost pred požarom. Vemo, da požarna varnost še ni odstranjena in še danes ni varnega delovnega mesta pred požarom. Zato so potrebni ukrepi, s katerimi preprečimo nastanek in širjenje požara.

Zgodovina gasilstva sega daleč nazaj. Ko je človek spoznal ogenj, se je moral tudi vedno boriti proti njemu. Danes moč toplotne energije vse bolj izkoriščamo v koristne namene. Prijetna in koristna toplota ognja je takrat, ko je pod našim nadzorstvom. Kadar pa se nam ogenj pokaže v nezaželeni obliki in zagospodari po svoje, temu pravimo — požar. Ta nam v kratkem času lahko s svojo razdejalno močjo uniči vse, kar mu pride v objem. Ne moremo se danes več zamisliti napredka brez organizirane gasilske službe. Organizacija, katera pa ima nalogo pomagati človeku v nesreči, ima zagotovljen dolgotrajni obstoj in uživa vso podporo ljudi.

Gasilska služba v TOSAMI je našla svoje mesto in taka kot mo-

Bizilj, poveljnik GD TOSAMA je sila aktiven

sta nov, spet sposoben in organizaciji predan kader. Občnega zbo-

Predsednik je orisal delo GD v preteklosti

podjetja tov. Požek.

Po zadnjih poročilih so člani in delegati ugodno ocenili delo društva. Zastopnik Obč. gasilske zveze Domžale je razdelil značke za dolgoletno službovanje v gasilstvu, članom za 10 let in za 20 let dela v prostovoljnem gasilstvu.

Gasilci za svoje humano delo ne prejema plačila, edino plačilo je priznanje. V lanskem letu so člani prejeli razna priznanja za svoje aktivno delo. Ženska in moška desetina sta se na republiškem tekmovanju uvrstili na odlična mesta. Na občinskem tekmovanju sta se obe ekipe uvrstili v prvo tekmovalno ekipo. Priznanje za uspešno delo je občinska skupščina Domžale, kot edini organizaciji, nodelila plaketo in odlikovanje za posebne zasluge.

Društvo je imelo v lanskem letu 50 različnih vaj in 12 manjših začetnih požarov. Toda na srečo budnih oči so bili vsi požari v kadi zadušeni. Vzroki požarov so bili zelo različni. V večini primerov je bil prisoten človek z nepazljivostjo in tudi z malomarnostjo. Za varnost podjetja bomo v bodoče postavili ostrejšje ukrepe.

Gasilske desetine slikane ob otvoritvi nove proizvodne hale

ra biti, je že nekajkrat očuvala podjetje pred požarno katastrofo.

V soboto 18. 3. 1972 je gasilsko društvo TOSAME imelo občni zbor. Z nalogo, da pregleda prehojeno pot, postavi na vodilna me-

ra se je udeležilo veliko članov društva in ostali zastopniki, tako zastopnik obč. gasilske zveze Domžale, tov. Lenarčič poveljnik sektorja Vir, tov. Vrenjak, predsednik sindikata tov. Dolenc in sekretar

Tov. Zalokar prejema priznanje

Člani našega društva pa ne skrbijo samo za družbeno premoženje. Zelo resno smo se lotili tudi tečaja prve pomoči, in tako je obiskovalo 20-urni tečaj prve pomoči 12 članov, 9 članov pa obiskuje 80-urni tečaj prve pomoči v sklopu civilne zaščite v Domžalah. Tako je naša organizacija edina skupaj z armado, stalno mobilna in bi tudi v slučaju vojne našla svoje mesto z istim ciljem kot sedaj čuvati svoje. Saj NA POMOC to je naš znak, to je naš klic bojni, v mestu in vasi, v miru in vojni. Trdno nas veže kot žlahtni obroč, geslo gasilsko: NA POMOC!

F. Bizilj

Na koncu še skromen prigrizek

DOBITNIKI PRIZNANJ ZA 20-LETNO DELOVANJE V GASILSTVU:

Bizilj Franc, Belcjan Franc, Cerar Ivan, Capuder Albert, Drolc Ivan st., Florjančič Matevž, Gaberšek Viktor, Judež Alojz, Miš Janko, Pernuš Janez, Pirnat Staze, Vehovec Andrej, Zarnik Ciril.

10-LETNO DELOVANJE DOBITNIKI PRIZNANJ ZA

Babnik Janez, Gaberšek Rok, Gorjup Martin, Kerč Jože, Kovač Jakob, Kvas Martina, Modlic Hinko, Okorn Peter, Osolin Franc, Prvinšek Ivan, Prvinšek Stane, Slapar Marjan, Svetlin Vinko, Stupica Franc, Udovč Avgust, Urbanija Anton, Vodnik Vencelj, Zalokar Janez.

ZAHVALA

Ob težki izgubi naše drage sestre **MARIJE GORENC**, se vsem sodelavcem in sodelavkam iz avtomatske tkalnice iskreno zahvaljujemo za podarjeno cvetje ter za izraze sožalja.

Prisrčno zahvalo pa smo dolžni tudi pevskemu oktetu »TOSAMA« ter vsem, ki ste jo pospremili v njen prerani grob.

Vehovec Andrej,
Kolbl Cilka in Sajovic Helena

ZAHVALA

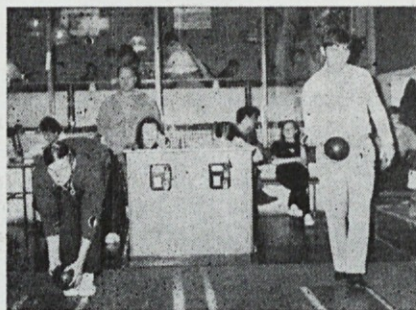
Vsem sodelavkam in sodelavcem se najlepše zahvaljujem za darovano cvetje, finančno pomoč in sočustvovanje ob izgubi dragega moža.

Iskrena hvala tudi oktetu »TOSAMA« za zapete žalostinke, sindikatu za finančno pomoč in vsem, ki ste ga pospremili na njegovi zadnji poti.

VIDA KERČ

(ne) Pričakovana zmaga kegljačev

Že od nekdanj privlači z neko magično močjo ženske in moške tekmovalce vseh starosti ravna in izzivajoča kegljaška steza. S kroglo v roki stojijo na začetku kegljaške steze in žele podpreti vseh deset ali pa vsaj čim več ponosno stoječih kegljev na drugem koncu elegantnega kegljišča. Ti keglji, ki so razporejeni v enakih razmakih na pravilnem geometrijskem liku — osnovnici — že od nekdanj izzivajo fantazijo in trenutne sposobnosti posameznega kegljača.

Samo vaja dela mojstra

Lahko smo ponosni, da imamo v državni članski reprezentanci ljudi iz naše ožje in širše domovine, ki so nemalokrat segali po najvišjih dosežkih in lovorikah, tega dinamičnega športa: **SMOLJANOVIČ, GROM, TURK, STERŽAJ** ... toda ti ljudje, tekmovalci, so dosegli vohunske rezultate le na podlagi dolgoletnih napornih treningih in samoodpovedovanju. Le nepoučen ali pa človek, ki nerealno ocenjuje svoje sposobnosti, bi v prvem trenutku prišel do zaključka, da je ta šport popolnoma enostaven oziroma, da keglji ob vsakokratnem metu krogle padajo kot za šalo.

Pred kratkim časom se je končalo kegljaško občinsko tekmovanje v domžalski občini. Na tem tradicionalnem občinskem tekmovanju nastopajo tovarniške ekipe posameznih gospodarskih organizacij v naši komunici, ki imajo v svojih vrstah tekmovalce z dolgoletnim kegljaškim stažem. Naša tovarniška ekipa je glede tega sorazmerno mlada. Posamezni naši tekmovalci so se pričeli aktivno baviti s tem mikavnim in zanimivim športom pred štirimi ali pa petimi leti.

Letos ali bolje rečeno sedaj pa so taisti tekmovalci — predstavniki naše tovarne dosegli enega največjih in najpomembnejših svojih kegljaških uspehov: postali so ekipni zmagovalci v takimenovanem tekmovanju borbenih iger. To je zelo zanimivo in interesantno tekmovanje. Ekipa, ki tekmujejo

v tem sistemu, morajo imeti izredno vigrane in sposobne tekmovalce, ki morajo imeti poleg izredne in fizične pripravljenosti tudi odlično psihološko skladnost to se pravi, da ne smejo izgubljati živcev v trenutku, če jim posamezni met ne uspe — to je našim tekmovalcem na tem tekmovanju popolnoma uspelo. Med vsemi sodelujočimi ekipami je bila naša izbrana vrsta prva in ponovno dokazala ter potrdila že staro dejstvo, da »VAJA DELA MOJSTRA« in da je denar, namenjen za njihove dolgotrajne treninge, sedaj bogato obrestovan. Zavzeti prvo mesto pred renomiranimi ekipami kot so: Papirnica, Helios, Toko itd. je jasan dokaz, da so člani naše ekipe mnogo napredovali in da so svojo fizično in psihično pripravljenost v mnogočem izpopolnili in dopolnili.

Na ta dosežek naših kegljačev smo lahko vsestransko ponosni. Ni nam treba biti žal denarja, ki je bil vložen v njihove naporene treninge, kajti z vsestranskim razvojem njihove osebnosti se je izboljšala in povečala tudi njihova aktivnost in uspešnost na posameznih delovnih mestih in tako vračajo kolektivu in družbi vse, kar se je vložilo v njihovo rekreacijsko izpopolnjevanje.

Ob tem velikem uspehu naših tekmovalcev lahko samo ugotovimo, da se vse premalo naših delavcev aktivno udeležuje raznih športnih tekmovanj v tovarni ali občini. Zavedati se pač moramo, da današnja stopnja industrijske proizvodnje zahteva celega človeka. Zadostno aktiviranje vseh človekovih psihičnih in fizičnih sposobnosti nam garantira aktivno sodelovanje v eni izmed športnih zvrsti.

Zato nudimo razvoju rekreativnega športa določena sredstva kajti s tem bomo pomagali delovnemu sočloveku, lastnemu kolektivu in celotni družbi. Da pa so uspehi posameznikov in ekip dosegljivi vsem, ki si jih želijo, so pokazali naši kegljači, ki jim za ta velik uspeh lahko samo iskreno čestitamo.

Doseženi rezultati borbenih partij:

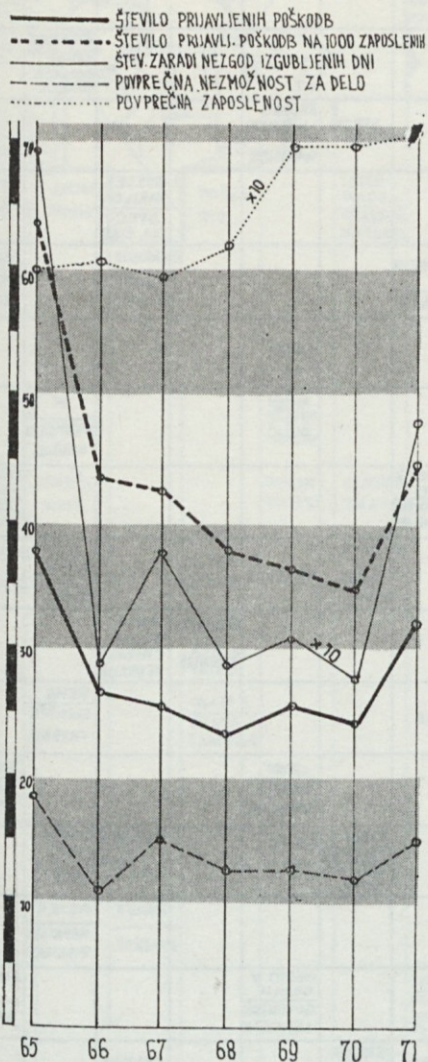
TOSAMA	735 podrtih kegljev
HELIOS	686 podrtih kegljev
PAPIRNICA	681 podrtih kegljev

Naše barve so zastopali: Kramberger, Vulkan Capuder, Dolinar, Klopčič Slavko, Požar, Rožič, Vidmar, Kerč Miha, Hafner in Petkovič kot rezerva.

Rozman Štefan

PRIMERJAVA S PREJŠNJI LE- TI:

graf 1 NEZGODE V OBDODJU 1975-1972

V grafikonu 1 je prikazano gibanje poškodb in spremljajočih osnovnih podatkov od leta 1965 naprej. Poleg vsakoletnega števila poškodb so v grafikon vnešeni še podatki o gibanju poškodb na 1000 zaposlenih, letno izgubljenem času zaradi nezgod, povprečni nezmožnosti za delo in povprečni zaposlenosti v omenjenem obdobju.

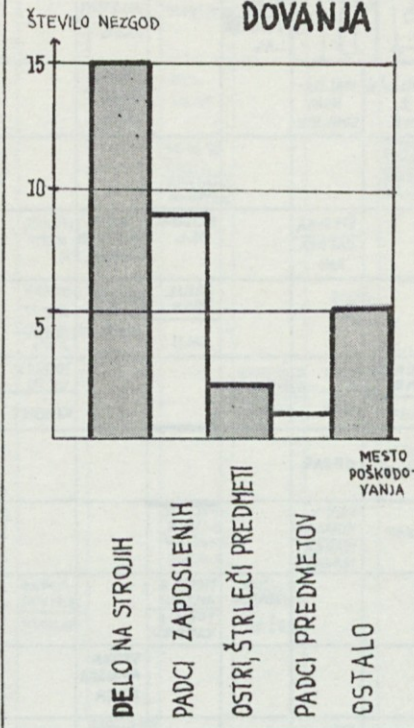
Po dokaj ustaljenem obdobju od leta 1966 naprej so se vse vrednosti v zvezi s poškodbami v zadnjem letu dvignile.

NEZGODE IN POŠKODBE PRI DELU:

V grafikonu 2 je prikazana razdelitev nezgod in poškodb, glede na to, kje so se pripetile. Kot prejšnja leta se je tudi letos največ zaposlenih poškodovalo pri strojnem delu, na drugem mestu pa so poškodbe dobljene pri padcih zaposlenih oseb. Že preje omenjeno povečano število poškodovanj v le-

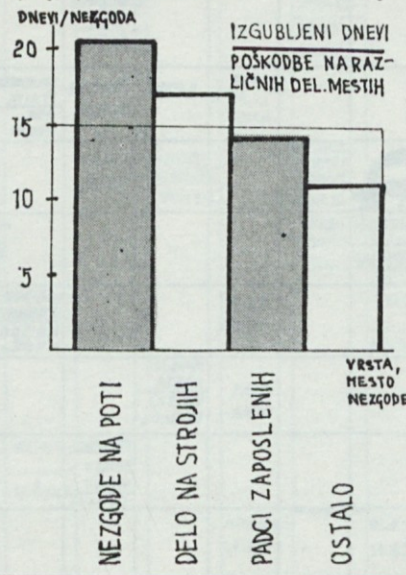
tu 1971 gre prav na račun teh dveh vrst poškodb. Poškodbe pri delu na strojih ali napravah so se povečale za tretjino, število po-

graf 2 MESTO, VZROK POŠKO-
DOVANJA

škodb zaradi padcev pe se je celo potrojilo nasproti letu 1970. Tretjina nezgod, do katerih je prišlo na strojih, se je pripetila pri čiščenju

graf 4 NEZMOŽNOST ZA DELO
PRI NEKATERIH POŠKODBAH

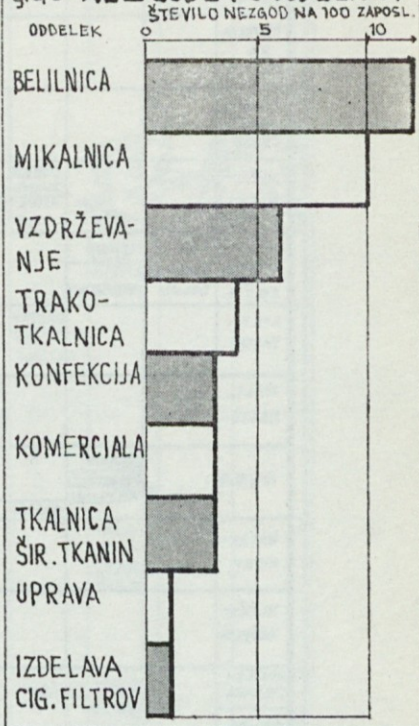

strojev oziroma naprav. Nekaj manj kot tretina poškodovancev se je v omenjenem obdobju poškodovala prvič, medtem ko se je vsak deseti poškodovanec poškodoval pri delu dvakrat v obravnavanem obdobju.

Medtem ko je bila pogostost poškodovanja prejšnja leta precej večja pri moških kot pri ženskah se je ta razlika v 1971. letu precej zmanjšala: poškodovan je bil namreč vsak 18. (15) delavec in vsako 23. (42.) delavka. Podatka v oklepajih veljata za leto 1970.

Delovna priprava, ki je povzročila največ poškodb, oziroma na kateri se je poškodovalo največ oseb, je stroj za izdelavo higienskih vložkov Vesna, saj je vsaka 8. poškodba, ki se je v tem letu zgodila, bila prav pri omenjenem stroju.

graf 3 NEZGODE PO ODDELKIH

NEZGODE NA ODDELKIH:

Največ nezgod, če bi imeli vsi oddelki po 100 zaposlenih, je bilo leta 1971 v oddelku belilnice, kjer bi se poškodovalo 12 oseb. Sledi oddelk mikalnice z 10 poškodovanci. Ostala razvrstitev po oddelkih (osnova 100 zaposlenih zaradi enotne osnove) je razvidna iz grafikona 3.

NEZGODE NA POTI:

Število nezgod na poti je ostalo na istem nivoju kot leto poprej. Zaradi 9 nezgod in poškodb je bilo izgubljenih 185 delovnih dni ali povprečno 20,5 delovnih dni za nezgodo.

Naš razgovor

Morda je danes malo nenavaden. Toda, če smo mnenja, da je ta rubrika tribuna delavcev, mora biti tudi tak. Seveda, moram povedati za kaj gre. Zaradi skrbi za povečevanje produktivnosti, se je tov. direktor odločil, da se poslej TOSAMA deli pri vratarju. S tem bi odpadla možnost, da bi jo ljudje v kolektivu brali med delovnim časom in mogoče še reševali križanke. Seveda pa so argumenti ZA in PROTI. Poglejmo prve, torej ZA delitev pri vratarju:

- ljudje v proizvodnji in tudi drugod samogibno začno brati stvari, ki jih zanima. Pri tako številnem kolektivu bi to pomenilo, če bi si vzel pol ure časa cca 350 delovnih ur. Torej toliko, če bi delavec delal skoraj mesec in pol.
- Glasilo je za vse člane kolektiva in nikjer ne piše, da bi ga smeli ali morali brati med delovnim časom.

Delitev TOSAME, kot jo je videl naš karikaturist

- Križanke naj se rešujejo doma in ne v tovarni. Res je, da mora TOSAMA poskrbeti, da je tudi kaj zabavnega v njej, toda to je za DOMA in ne v SLUŽBI.

To so bili argumenti ZA in zdaj si oglejmo še za PROTI:

- Pravimo, da se TOSAMA bere med delovnim časom, berejo pa se tudi Komunist, Delo, Dnevnik, pa brez zamere tudi Eva i Adam, se pravi čisti šund.
- Dnevnik prihajajo v tovarno vsak dan, TOSAMA pa s trudom precej ljudi 1-KRAT NA MESEC.
- Borimo se za višjo produktivnost. Potem se vprašajmo KDO BERE med delovnim časom. Neposredni proizvajalci, ker gotovo ne bo to delal na račun svoje norme.
- Časopisi se ne smejo brati, prav — toda začnimo na začetku pri Delu, ne pa na koncu

pri TOSAMI, ki je iz kolektiva za kolektiv.

— Borimo se za čimboljšo informiranost članov kolektiva, potem ta poteza gotovo ni v prid obveščanja. Kakšen pomeni ima TOSAMA? Pri vsem tem ima človek občutek, da bi bilo boljše, da bi sestavke enostavno natipkali, dali na oglasno desko — pa čitaj. Potem pa adijo 400 delovnih ur; lahko tudi več!

Končno, da ne ostanem sam pri svojem govorjenju, povprašal sem deset ljudi v tovarni, kaj menijo o tem, dobil pa sem sledeče odgovore:

JOŽE KOTNIK — električar, pravi: Če TOSAME ne dobimo skupaj s kuverto, nima nobenega pomena — ne mislim zdaj na to, če zamudi. Pri vratarju je sploh ne bomo jemali. Nisem pa samo jaz tega mnenja, na to ni misliti.

VLADO PETKOVIC — vodja kontrolne službe: Glede na vzrok, kaj je pripeljalo do take odločitve, se tu igramo z dvojno moralo. Tisti, ki ima 3.000,- din plače in več, lahko bere DNEVNO časopisje, tisti ki ima 1.000,- din in malo več, pa bi ne smel ENKRAT MESEČNO malo pogledati tovarniški časopis.

Načelno nisem proti taki delitvi, toda v tem primeru naj tisti, ki jim tovarna plačuje dnevno časopisje, dobivajo na dom.

FRANCKA KERČ — iz komerciale: Časopis vedno preletim v tovarni tako, da ga niti domov ne nosim. Kot je videti, to ne bo imelo pravega haska (delitev časopisa pri vratarju op. p.)

HELENA BANDELJ — strojnik pri filterih: Dobro naj bo tako, samo zanima me, če ga bodo vsi dobili. Tu so dopusti, bolniška in porodnice.

VILI DOLENC — vodja mikalnice: Če bi jaz o tem odločal, bi bilo po starem: skupaj s kuverto tudi TOSAMA. Ta časopis po moje res ne more toliko ogroziti produktivnosti.

SILVA DEBEVC — poenterka v konfekciji: Kdor je dosedaj bral med delovnim časom, bo tudi od zdaj naprej, pa ne samo Tosamo, temveč tudi druge časopise.

ANI DEKLEVA — strežnica v bifeju: Meni je čisto vseeno tako ali drugače, tukaj ga tako nimam časa čitati.

ZOFKA PAVLIČ — strojnik pri filterih, je bila zelo jedrnata: »Kaj nam še to ne privoščijo?«

VENCELJ VODNIK: Meni je prav vseeno, tu sem zraven in vem, da bom zagotovo dobil izvod Tosame.

IVANKA OGOREVC: Ne, ni prav. Drugi berejo vsak dan, nekateri pa si še enkrat na mesec ne morejo ogledati vsaj malo Tosamo.

Tako vidite, deset ljudi, deset odgovorov, so pa precej naostreni, ali ne? Ne vem, če bi imelo smisel, še kaj govoriti. Slišal pa sem tudi šaljivo pripombo: »Zanalašč ne bomo brali doma, takoj jutri jo prinesem v tovarno in JO BOM BRAL.

Dosti o vsem tem. Premislite vsi tisti, ki berete in tisti, ki ne berete. Tisti, ki ste za delitev skupaj s kuverto (zakaj se ne bi še plača delila pri vratarju?) ali pa proti taki delitvi, odgovorni.

Oprostite mi vsi skupaj, toda to je le odsev kolektiva, sicer pa sama TOSAMA pravi: »TU SEM — VASA SEM.«

MIĐ

POJASNILO K ČLANKU »NAŠ RAZGOVOR«

Velika večina sodelavcev nima časa, da bi čitala časopise med delovnim časom, ker jim to ne dopuščajo delovni pogoji. Prav gotovo je pri njih veliko negotovnosti, če si nekateri, ki niso vezani na delovni ritem, dovolijo čitanje ne samo TOSAME, temveč tudi vseh mogočih drugih časopisov in revij.

Navedena početja so bila prijavljena, zato sem prisiljen v smislu člena 53. TZP, 213. člena KZ in členov 119, 120, 121 in 122. statuta, ukreniti vse potrebno, da sleherni na svojem delovnem mestu dela tako, kot mu to nalaga naša pozitivna zakonodaja in stremiljenje naših delovnih ljudi.

Zato sem smatral za potrebno, da tudi v tem smislu stabilizacijskega programa podvzamemo ukrepe za pobiljšanje delovne discipline. Upam, da bom našel pomoč pri vseh, ki lahko tako ali drugače vplivajo, da se nepravilnosti odpravijo, da izkoristimo naš delovni čas s prizadevanjem, da sleherni svojo nalogo izpolnjuje dosledno, kot je to že primer pri večini članov kolektiva. Časopis TOSAMA je res naš, naše pa je tudi podjetje. Tega se je treba zavedati, še posebno ob težki gospodarski situaciji, s tem, da damo vse od sebe, kot smo se dogovorili s sprejetjem stabilizacijskih ukrepov.

Če bomo ravnali tako, kot sem nakazal, bomo lažje premagovali težave, ki so prisotne. Ne bomo in tudi ni bil namen odpraviti časopis. Sodim, da taka delitev našega glasila ne bo zmanjšala informiranja. Prav in pošteno je, da v podjetju delamo s polno mero odgovornosti in zavestio, kot to dela večina naših ljudi, ki so vezani na učinek.

Jože Pogačnik

Bolezni mnogih

Mnogi se zatekamo v Domžale po zdravniško pomoč. Dostikrat se zgodi, da se dobimo isti bolniki skupaj, kot bi bili zgovorjeni, kdaj bo kdo bolan, toda v resnici pa bolehamo vsak po svoje. Nekateri za gripo, drugi za angino, tretji ima močan prehlad, za živce, revmo in podobno. Kdo bi vse naštel, ko je danes toliko teh bolezni, da zdravniki kmalu ne bi vedeli, kaj se skriva v naših telesih.

V čakalnici se sliši šepetanje in nervoza bolnikov: »Vsak drugi dan moram tu stati, to ni nobeno zdravljenje. Nato pa se nekega dne zaključijo naša bolezen, ki je še nedokončno pozdravljena!«

Delat gremo še s težko glavo in slabo se počutimo. Čez nekaj časa pa spet k zdravniku — saj nam ne kaže drugega. Včasih se zgodi, da delajo nekateri samo en dan, pa ne morejo več delati in, hajdi, nazaj k zdravniku.

Le razmislimo o tem, kakšne so izgube, če človek dela samo en dan, več pa delati ne more. Boljše bi bilo, da se naenkrat dobro pozdravimo, kot da se nam bolezen ponavljajo in puščajo posledice.

Neki zdravnik je povsem drugače zdravil. Če smo bili močno prehlajeni, ni dovolil niti na štiri dni na pregled. Razumel je, da se bolezen lahko še poslabša, če se

z vročino prepeljavamo s kolesom v vetru in mrazu. Končno je vsak zdravnik svojega mnenja.

Dostikrat se zgodi, da nimamo vročine, pa smo vseeno bolni. Teh bolezni bi bilo preveč za opisovanje. Posledica tega so ureditev naših delovnih mest in naši napori, ki jih mnogi ne vidijo. Če bi vsi sedeli in brez norme delali kot nekateri, sigurno bi bilo manj bolniških izostankov. Ker pa nismo vsi enako zaposleni, pa se to dogaja. Temu je kriva tudi previsoka norma, ker smo nekateri preveč utrujeni od prenapornega dela.

Posebno so prizadete matere z otroki, ki morajo delati v dveh izmenah ali celo v treh.

Če je človek bolan, je prisiljen iskati pomoč ne glede na to, če dela naš zdravnik ali ne.

Kaj se dogaja ob sobotah, ko ni našega zdravnika. Sestra nas z lepimi nasveti enostavno pošlje k drugemu zdravniku, ljubeznivo se nemalokrat zlaže, da zdravnika ni.

Zalostno je to, da ne smemo iti k tistemu zdravniku, ki našo bolezen pozna že od prej. Dostikrat moramo čakati do ponedeljka, da naš zdravnik spet ordinira. Do takrat se dostikrat naša bolezen lahko še poslabša.

A. R.

Tabletomanija

V prejšnji številki TOSAME je bil objavljen članek dr. Ličine pod tem naslovom. Zdaj pa nam je poslal obrazložitev nekaterih pojmov za boljše razumevanje njegovega članka.

- TABLETOMANIJA — je bolj ali manj posrečen izraz za prekomerno jemanje tablet ne glede na kemijsko sestavo tablet.
- FENACETINEMIJA — to je ožji pojem za preveliko uživanje tablet na osnovi fenacetinske kisline.
- POSLEDICA uživanja tablet na osnovi fenacetinske kisline je fenacetinska anemija in fenacetinski nephritis.
- MEDICINA pozna to bolezen kot redkejšo, v TOSAMI pa se srečujemo z več primeri bolezni, ki so klinično verificirane, zajete predvsem še v kompenziranim stadiju renalne insuficience.
- FENACETINSKA kislina se težje izloča v ledvicah, nabira se v glomerutih in jih okvarja.
- BOLEZEN se vleče vrsto let brez večjih težav. Čutijo se občasne bolečine v križu, ledveni regiji, glavoboli, pogostejša vnetja mehurja, ledvičnih čašic, krvni pritisk je skoraj vedno v mejah normale. Bolezen pa spremlja trdovratna slabokrvnost, ki se ne zboljšuje kljub simptomatskemu zdravljenju.

Dr. Ličina Milan

V pokoj odhaja

KE, navijalke ovojev v konfekciji.

V naše podjetje je prišla po vojni, leta 1947. Zaposlila se je v konfekciji, in polnih 25 let delala kot navijalka ovojev. Pred tem jo je življenje vodilo po kmetijah, kjer si je služila vsakdanji kruh s težaškim delom.

Vseskozi je bila vestna in skrbna delavka, odlikovala sta jo čut za poštenost in pravičnost. Njen odnos do predpostavljanih in sodelavcev je bil tovariški in human, bil je plod težkih življenjskih izkušenj.

Ob odhodu v zasluženi pokoj, vsi želimo, da bi živea še mnogo let srečna, zadovoljna in zdrava.

Zahvala

Vsem sodelavkam iz konfekcije se iskreno zahvaljujem za darilo, katerega ste mi poklonile ob mojem odhodu v pokoj.

Še enkrat hvala in lep pozdrav vsem z željo, da se večkrat spomnite na vašo

Nežko Resnik

Dragi bralci, dopisniki, sodelavci

Majska številka bo kaj kmalu pred vami. Čas pa je že, da vas že zdaj opozorimo.

Gre za nagradni razpis izvirnih lepopisnih del. Včasih smo kar malo razočarani! Malokdaj naletimo na res izvirne stvari. No, da se ne boste ustrašili, še vedno imate čas nekaj napisati in oddati v skrinjico. Prav ti skrinjici sta se že verjetno kar preobjeli enolične hrane — križank in ničesar drugega. Kako bi se vam zdelo, če bi jedli vse dni, recimo, samo krompir.

Primate za pero, pišite nagrade so tudi tu in čemu se ne bi dalo dobiti ene izmed nagrad.

Vsem naj bo sveto geslo: SO-DELJUJ V TOSAMI.

Uredništvo

ZAHVALA

Sindikalni podružnici TOSAMA se iskreno zahvaljujem za pozornost ob moji bolezni.

Klopčič Budimka

Tih in neopazen kot njeno življenje, je bil tudi odhod naše dolgoletne sodelavke RESNIK NEŽ.

Riž

Drobna bela zrnca, ki imajo svojo domovino v daljni Aziji. Prav ta zrnca so odigrala glavno vlogo pri mojem dogodku v rani mladosti.

Bil sem majhen, tako majhen, da še na mizo nisem dobro videl, kot pri nas navadno rečejo. Bil sem pa silno radoveden, povsod sem vrtikal svoj nos, pa če je bilo to zame dobro ali ne.

Tudi tiskega zimskega dne me je radovednost prignala k sosedu. Klali so prašiča — se pravi: spet nekaj za moje lakomne oči in ušesa. Tako sem prebil že dobršen del dneva pri njih. Videl sem kako so prašiča dajali iz kože, kako so mu odvzeli »špeh«, prisostvovati sem moral tudi razkosaanju, nobena malenkost mi ni ušla.

Počasi mi je začel nagajati želodec, krulil je in krulil, to pa so seveda tudi sosedomi opazili. Domov pa spet nisem hotel iti, da bi kaj važnega ne zamudil. Ponudili so mi prijetno dišečo se juhico. A ko sem se vsedel na pručko in skodelico na klopi primaknil k sebi, sem opazil, da v tej juhi plava sem ter tja nekaj belega. Ta bela stvarca me je spominjala na majhne črve. Mislil sem si: »Gotovo so črvi, saj ta hiša ni tako čista!« Planil sem v jok in na vso moč teklen domov rekoč: »Črvov že ne bom jedel!«

Doma so me komaj potolažili. Opisal sem jim te črve in kar nisem mogel verjeti, da je to lahko riž. Tako potolažen sem se vrnil k sosedom, brž poiskal skodelico, ki je še čakala name in s slastjo pojedel.

Takrat riža še nisem poznal, doma smo bili siromašni, pa tudi vojne rane še niso bile povsem zacekljene in tako riža pač ni bilo v našem jedilniku, kjer je prevladoval krompir in fižol. Sosedomi so dobivali težke pakete iz Amerike in v njih so dobivali tudi riž. Ker sem mislil, da so to črvi pač nisem hotel jesti.

Še zdaj, ko me je pot vodila po svetu in je velikokrat prišel na krožnik prav riž v taki ali drugačni obliki, vedno sem se tedaj spomnil tega drobnega dogodka iz moje mladosti.

Današnjim otrokom istih let kot sem bil jaz takrat, se gotovo ne pripeti kaj takega. Okušajo dobroto, ki zanje še slišal nisem v svojih letih. Torto sem prvič pokusil pri petnajstih letih, današnja otročad pa zametuje celo to. Kadar koli vidim odvržen kruh, na debelo namazan z marmelado ali maslom, se zamislim, zamislim se v svojo mladost, ko sem poznal samo prežganko in krompir. Seveda otroci vedo o vojni in povojnem pomanjkanju vsega le po pripovedovanju staršev; vendar ko bi okusili samo malo tistega kar so otroci takrat, bi drugače ravnali kot ravnajo sedaj, ko so vsega siti — še belega kruha.

1949

izvodnja daleč izpod predvidevanja. Ako primerjamo stari način izdelave damskih vložkov Vir in pa novi način Mimosept vidimo, da je kapaciteta obeh skoro enaka. Pri analiziranju izdelave novega artikla je bilo ugotovljeno, da se za velike kapacitete potrebuje kakovostne surovine. Ena teh surovin, ki vpliva na proizvodnost, je slaba kvaliteta preje. Zaradi podražitve vsega osnovnega materiala dela oddelek že polovico svojih artiklov z izgubo.

Konfekcija pa za izpolnitev operativnega plana potrebuje dodatno delovno silo, ker te v mesecu poročanja ni imela, tudi ni izpolnila plana. V sedanjem primeru je delovno silo mogoče dobiti samo iz ostalih oddelkov, s tem, da se proizvodnja artiklov, ki prinašajo izgubo. Za grupo tkanih ovojev, ki imajo največje pokritje, bi bilo potrebno čimprej ukreniti vse potrebno v oddelku konfekcije, da bi delo potekalo bolj serijsko in sproti. Produkcijo traktornice, oziroma podatke o njej nam posreduje oddelek konfekcije. V poštev jih lahko vzamemo samo če jih primerjamo v daljšem obdobju — cca 3 mesece. Verjetno bi se dalo to urediti kako drugače, če bi se za to pobrigalo večje število strokovnih ljudi.

Oddelek cigaretne filtrov je bil planiran več kot za 2 polni izmeni. Zaradi pomanjkanja delovne sile pa je obratoval dvoizmensko in tako dosegel plan proizvodnje le 86%. Konec marca so se cene cigaretne filtrov nekoliko povečale.

E. S. — D. M.

Proizvodnja v marcu

Oddelek	Enota mere	%
1. Trakotkalnica	000 vot	101
2. Tkalnice šir. tkanin	000 vot	104
3. Belilnica — vlaknine	kg	104
4. Mikalnica	din	101
5. vložki	pkt	94
6. Konfekcija	din	97
7. Cigaretne filtri	000 kom	83
8. cigaretne filtri	din	86

V trakotkalnici proizvodnja upada. Kvaliteta preje je vedno slabša, ker počasi kopni zaloga še stare, boljše preje, ki je v kombinaciji z novo doslej ustvarjala boljše povprečje. Poleg manjše produkcije je poslabšana tudi kvaliteta tkanih ovojev. Priprivlajo se še zadnja bila, ki naj bi pripomogla k temu, da se proizvodnja čimbolje prilagodi letnemu in operativnemu planu komercialne. Vse pa kaže, da bo proizvodnja krep ovojev širokih dimenzij ostala neizpremenjena — izpod planirane količine. Možnost za vsaj delno prilagoditev, je samo v iz-

delavi elastičnih ovojev na Arasche stroju, žal pa ta možnost še ni izkoriščena — čeprav je četrtna leta že mimo.

Tudi v tkalnicah širokih tkanin proizvodnja zaradi slabe kvalitete preje pada. V domačih tkalnicah se tke gaza, ki je namenjena izvozu. Kapacitete kooperanta in naših tkalnic so prevelike samo za domače tržne potrebe.

Belilnica je kljub pomanjkanju surovin — vlaknin operativni plan presegla za 4%. Z izpolnjeno tehnologijo je belilnica v marcu plemenitila tudi tetro, katerega je doslej za nas belila izključno »Predilnica in tkalnica« — Tržič. Vendar so količine vlaknin in tkanin, potrebnih za beljenje, tako velike, da jih kljub prizadevanjem tehničnega kadra, ne bo mogoče realizirati. Posebno pazljivost in daljši tehnološki čas tenja artikel, namenjen izvozu.

V oddelku mikalnice je posebne skrbi deležen novi artikel: Mimosept damski vložki, ker je zaradi slabega materiala njegova pro-

Pregled nezgod za mesec marec

V času od 25. februarja do 25. marca je bila prijavljena ena nezgoda, ki se je pripetila na delu in ena nezgoda, do katere je prišlo na poti na delo.

NEZGODA PRI DELU:

10. 3. 1972 si je pri padcu Katarina Keršič poškodovala roko, ko je v oddelku za izdelavo cigaretne filtrov stopila na zvitek vrvi in se pri tem zapletla ter padla.

NEZGODA NA POTI:

15. 3. 1972 je Rajko Djurašević pri kolesarnici zaradi prehitrega zaviranja padel s kolesa in si pri padcu poškodoval roko.

F. V.

Dopisujte v TOSAMO

Poročilo samoupravnih organov

Nagradna križanka

ODBOR ZA MEDSEBOJNE ODNOSE je v mesecu marcu imel dve seji, in sicer eno redno in eno izredno, na katerih je diskutiral in sprejemal sklepe o naslednjem:

2. marca 1972

- določil vrednost točke za mesec februar, in sicer bruto 5,45 din.

7. marca 1972

- pregledal nadure za mesec februar. V imenovanem mesecu je bilo narejenih 3361 ur v dopolnilnem času;
- dalje so pregledali nadurno delo v letu 1971.

Iz poročila, ki ga je posredovala služba za nagrajevanje je bilo razvidno, da ima uprava nekaj več nadur kot proizvodnja, in sicer:

- uprava 9 768 ur, proizvodnja 9 160 ur;
- zvišal štipendijo našim trem štipendistom (Gorenc Vojku, Kralj Tončki, Tomažiču Tone-tu) na 500 00 din plus dodatek na uspeh v šoli po pravilniku o delitvi osebnih dohodkov (člen 70);
- OMO se je strinjal s predlogom, katerega sta posredovala, vodja elektrodelaivnice tov. Dolgan Dušan in vodja tehničnega sektorja tov. Babnik Janez oec. da je najustreznejši kandidat za obiskovanje tečaja za VK električarje, katerega posreduje Delavska univerza Domžale Franc Jamšek. Imenovanemu se povrnejo vsi stroški šolanja;
- zavrnil vlogo tov. Martinič Nuše. Imenovana je prosila za povrnitev stroškov za stroje-pisni tečaj; istočasno pa še za ustrezno delovno mesto v podjetju.
- zavrnil prošnje za finančno pomoč nekaterih šol:

Ekonomske šole Čakovec, Gimnazije Trbovlje

- Za zdravstveno šolo iz Murske Sobotice pa je sprejel sklep, da se jim podari tolažilna nagrada — eden izmed naših artiklov;

- imenoval začasno strokovno komisijo za spremembe, dopolnitve in uskladitve splošnih aktov, in sicer od statuta dalje. Komisijo sestavljajo: Cerar Ivan, Dolenc Tone, Kerč Franc, Peterlin Franc dipl. ing., Požek Mirko, Rozman Štefan;

- dalje imenoval komisijo za ugotovitev upravičenosti prosilcev do stanovanjskega posojila za gradnjo stanovanjskih hiš in nakup stanovanj.

Komisija je sledeča: Dolgan

Dušan, Debevc Silva, Kerč Franc, Požek Mirko, Vrenjak Mimi;

- odobril oz. dodelil dotacijo sindikalni organizaciji podjetja v višini 2000 00 din;
- razpravljal o prekršku delovne dolžnosti delavcev v mikalnici in za rešitev te zadeve imenoval komisijo: Kerč Franc, Lipovšek Mirko, Požek Mirko, Vrenjak Mimi.

POSLOVNI ODBOR pa se je v preteklem mesecu sestal trikrat in se pogovarjal o naslednjem:

29. 2. 1972

- pregledal izvršitve plana za mesec februar in sprejel operativni plan za mesec marec;
- pregledal nadure, katere so bile opravljene v letu 1971.

7. 3. 1972

- pregledal sklepe zadnjih dveh sej;
- poslušal poročilo o službenem potovanju v inozemstvo tov. Bajca in tov. Rozmana;
- potrdil norme za oddelke: mikalnico, za oddelek v tkalnici ovojev, za oddelek pripravljalnice.

Norme pričnejo veljati s 1. 4. 1972 in je poskusna za dobo 3 mesecev;

- se strinjal s predlogom, da se udeležimo kongresa ontopedov v Valdoltri. Ob tej priliki jim posodimo tudi avto;

- sprejel sklep, da se magistrom farmacije iz Srbije ob priliki obiska podelijo avtomobilske apoteke, kot reklama za naše podjetje.

23. 3. 1972

- razpravljal o podpisu 5-letne pogodbe s kooperantom iz Senožeč in pogodbe za letošnje o podpisu obeh pogodb.

Tinca C.

Za križanko št. 3, iz TOSAME za mesec marec, smo pripravili žrebanje v trakotkalnici.

Tov. Prelovšek Mimi, Cerar Ivan in Pirnat Vinko so izžrebali nagrade takole:

1. nagrada in 30.- din prejme Marija Preskar
2. nagrada in 20.- din prejme Marija Jeretina
3. nagrada in 10.- din prejme Jože Prašnikar.

Cestitamo!

Prebliski

Za polovico skrbi v življenju lahko iščemo vzrok v dejstvu, da smo prehitro rekli »da« ali ne dovolj hitro »ne«.

— ★ —

Filozofija je umetnost znati razložiti pretekle in bodoče neuspehe — sedanje neuspehe pa ignorirati.

— ★ —

Zdravje res ni vse, brez zdravja pa je vse drugo nič.

— ★ —

Kako lepo bi vendar bilo, če bi se nam štirinajst dni dopusta zdelo tako dolgih, kot štirinajst dni shujševalne kure.

LAHKO JE TUDI RES...

- Pravijo, da država izumira. Zdi se mi, da bo gospodarstvo prej.
- So ateisti, ki tudi v stabilizaciji ne verjamejo.
- Samo dve vrsti ljudi je: eni žvižgajo, previdni trobijo v isti rog.
- FAMILIJA — družina, tudi kadrovska zasedba v nekaterih podjetjih.
- FILATELIST — zbiralec znamk, ampak avtomobilskih, ne pošt-nih.

LJUDSKA VREMENSKA NAPOVED

Če malega travna (aprila) toplo dežuje, rodovito leto oznanjuje.

Če je april deževen, kmet ne bo reven.

Malega travna jasno in lepo, veliki traven (maj) toliko huje bo.

Če sušča sneg kazi, malega travna sneg gnoji.

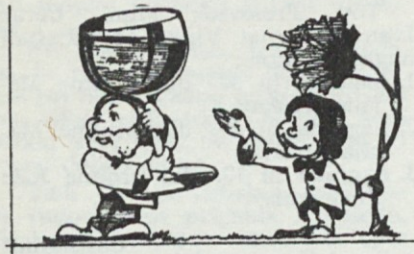
Fižol je najbolje saditi na dan sv. Florjana (4. maja)!

Kadrovske vesti

Od 12. aprila do 11. maja praznujejo rojstni dan:

VZDRŽEVALNA SLUŽBA: 28. 4. Cerar Jože, 13. 4. Kotnik Jože, 6. 5. Marinček Danica.

Iskrene čestitke!

FITRI: 14. 4. Cerar Ivanka, 3. 5. Djurašević Radmila, 16. 4. Kovač Dragica, 26. 4. Mlakar Katarina, 18. 4. Narobe Marija, 16. 4. Orehek Marija, 21. 4. Trlep Majda, 24. 4. Rožič Stane, 30. 4. Urbanija Ivanka, 27. 4. Vrečar Ivanka, 28. 4. Križnik Ivanka, 28. 4. Keršič Katarina.

KONFEKCIJA: 2. 5. Hribar Mimi, 13. 4. Juhant Slavka, 4. 5. Kern Danica, 16. 4. Kočar Angelca, 18. 4. Milič Ivanka, 18. 4. Pavlič Regina, 6. 5. Poznič Francka, 24. 4. Stojč Darinka, 7. 5. Stupica Jožica, 18. 4. Žebalč Tončka, 25. 5. Urbanija Pavla, 5. 5. Galič Nada, 6. 5. Prašnikar Stanka, 15. 4. Judež Marin-ka.

MIKALNICA: 20. 4. Flis Ani, 4. 5. Kern Danica, 22. 4. Gregorin Milena, 24. 4. Kovič Rezka, 26. 4. Moneta Francka, 8. 5. Rems Ivanka, 16. 4. Rožič Anica, 4. 5. Sramelj Ančka, 28. 4. Ganič Ljuba in 26. 4. Merkužič Stane.

BELILNICA: 16. 4. Paštebar Slavka, 4. 5. Djurašević Rrajko, 4. 5. Kovač Jaka.

TKALNICE: 26. 4. Belcjan Pavla, 12. 4. Gabrič Marija, 16. 4. Ganič Ana, 15. 4. Gotar Helena, 6. 5. Klopčič Ivanka, 23. 4. Sajovic Helena, 6. 5. Svetlin Ivanka, 1. 5. Švigelj Ana, 18. 4. Urankar Regina, 21. 4. Gostinčar Francka, 15. 4. Kuhar Danica, 16. 4. Pestotnik Ivan, 1. 5. Barle Jožica, 24. 4. Gregorin Danica, 3. 5. Kovač Janko, 3. 5. Cerar Ivanka, 19. 4. Dolinar Miloška.

PRIPRAVLJALNICA: 18. 4. Tepež Angela, 30. 4. Urbanija Ivanka, 24. 4. Cerar Ivanka, 7. 5. Modlic Hinko, 4. 5. Šolja Ljubica.

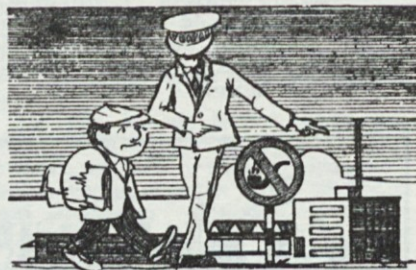
SPLOSNI KADROVSKI SEKTOR: 9. 5. Brodar Ivanka.

KOMERCIALNI SEKTOR: 1. 5. Keršič Jože, 20. 4. Kramberger Stane, 18. 4. Pevec Franc, 30. 4. Šarc Leona.

ANALIZNO PLANSKI SEKTOR 10. 5. Ristič Stanka.

FINANČNI SEKTOR: 22. 4. Babnik Janez oec.

KONTROLNA SLUŽBA: 6. 5. Petkovič Vlado dipl. farmc., 10. 5. Vrenjak Elica.

V MESECU MARCU JE VSTOPIL V PODJETJU:

Djafič Edhem — komercialni zastopnik za področje Bosne in Hercegovine.

V ISTEM ČASU SO IZ PODJETJA IZSTOPILI:

Lovro ing. Mokorel — sporazumno
Mihelčič Tončka — upokojena
Resnik Nežka — upokojena
Jeretina Rozka — sporazumno
Cerar Ciril — sporazumno

RODILI SO SE JIM:

Streharju Korlu — sin
Prvinšku Avgustu in Mariji — sin
Kovač Urški — hči

Staršem iskrene čestitke, malčkom pa zdravo in krepko rast!
BV

SLOVENSKI PREGOVORI

Kjer je človek, tam je smrt.
Kjer je kaj zadeti, tam jih več namerja.
Kjer je med, tam tudi muha.
Kjer je veliko grešnikov, tam je težko strahovati.
Kjer je žena pijanka, gre povodenj skozi hišo.
Kjer mačke ni v hiši, se dobro imajo miši.
Kjer ni početka, ni tudi zvršetka.
Kjer oče kaznuje, mati pomiluje, odgoja taka — je prazna tlaka.
Kjer se kadi, se ogenj dobi.
Kjer sta dve babi, tam je trg, kjer so tri, tam je semenj.

RAZLIKA

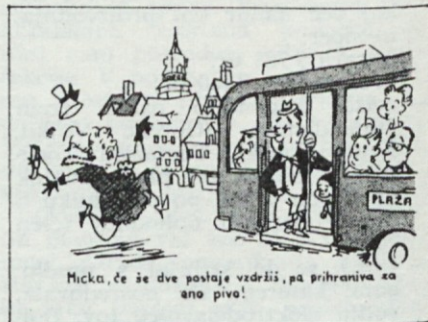
— Kakšna je razlika med kapitalizmom in socializmom?
— Jaz vem!
— Povej!
— V kapitalizmu se bore proti revščini, v socializmu pa proti bogatenju.

Živalski svet

Gašper je prišel zjutraj k obratovodji in zaprosil za dopust.
»Moram k veterinarju,« je dejal.

»Kako? K zdravniku misliš?«
»Ne, ne k zdravniku, k veterinarju sem rekel.«

Saj živim kot pes, delam kot vol in ležim zraven koze, pa mi verjetno lahko le še dober veterinar kaj pomaga.

Micka, če še dve posloje vzdržiš, pa prihraniva za eno pivo!

Šport za vsakogar

Izdaja Tovarna sanitetnega materiala Domžale

Urejuje uredniški odbor:

Zalka Cerar, Rezka Demšar, Mara Juvan — blagajnik, Franc Kerč, Toni Laznik dipl. oec. — korektor, Marjan Merkužič, Miro Pavlič — fotoreporter, Franc Peterlin dipl. ing., Magda Smole, Pavla Vojška, Jurij Vulkan in Milan Drčar — odgovorni urednik.

Tiska: Papirkonfekcija Krško, obrat Valvasorjeva tiskarna

Naklada: 850 izvodov